

**Język w procesie
przemian -
czy polszczyzna
to coś więcej niż
"fajny" język pochodzenia?//**

**Polski
ist
cool!**

**Sprache im Wandel
- ist Polnisch mehr als
eine "coole"
Herkunftssprache?**

**13 & 14.
06.2026**

www.kokopol.eu

Intro

DE

Sprache im Wandel – Polnisch mehr als eine coole Herkunftssprache?

Polen entwickelt sich rasant – doch gilt das auch für seine Sprache? Hat die polnische Sprache das Potenzial, in Deutschland mehr zu sein als nur eine Herkunftssprache der Polonia?

Die polnische Kultur wird in Deutschland lebendig von der Polonia gepflegt und öffnet sich zunehmend anderen Nationalitäten. Der Deutsch-Polnische Nachbarschaftsvertrag von 1991 legt die Grundlage für diese Entwicklung und fördert Sprache und Kultur des Nachbarlandes als Basis guter europäischer Nachbarschaft.

In den letzten Jahren hat Polnisch einen Aufschwung erlebt, vor allem im herkunftssprachlichen Unterricht, und wird für viele Kinder der Polonia zu einem wichtigen Teil ihrer Identität. Doch kann Polnisch in Deutschland mehr sein als ein Privileg für Polonia-Kinder? Kann es sich zu einer Fremdsprache für alle entwickeln, als Brücke zwischen Nachbarn und Kulturen?

Mehrsprachigkeit und Diversität sind zentrale europäische Werte. Vor dem Hintergrund der deutsch-polnischen Beziehungen stellt sich die Frage, wie die Ziele des Nachbarschaftsvertrags weiter konkretisiert werden können.

Diese und andere Fragen möchten wir bei der 3. KoKoPol-Poloniakonferenz und der Büro-Polonia-Masterclass erarbeiten. Die Masterclass vereint persönliche Geschichten und Gespräche über Führung in Zeiten des Umbruchs. Jan Krzysztof Bielecki, ehemaliger polnischer Ministerpräsident, und Hans-Gert Pöttering, ehemaliger Präsident des Europäischen Parlaments, werden ihre Erfahrungen teilen.

Die Kernfrage der Masterclass: Wie gestaltet man gesellschaftliche Prozesse, gute Nachbarschaft und Kooperationen? Welche Lehren aus 1991 sind auch heute noch relevant? Darauf und auf andere Fragen wollen wir Antworten finden, Erfahrungen teilen und praxisnahe Handlungsempfehlungen entwickeln – für eine Zukunft, in der Polnisch in Deutschland seinem vollen Potenzial gerecht wird.

Die Konferenz findet vom 13. bis 14. Juni 2026 im Gustav-Stresemann-Institut e.V. (GSI), Europäische Tagungs- und Bildungsstätte Bonn, Langer Grabenweg 68, 53175 Bonn statt.

#kokopol #biuro polonia #polonustalk #gemeinsam #razem #2026 #NRW #austausch #wymiana #workshops #warsztaty #herkunftssprache #językodziedziczony #fremdsprache #język obcy

Wstęp

PL

Język w procesie przemian – czy polski to coś więcej niż tylko „fajny“ język pochodzenia?

Polska rozwija się w szybkim tempie – ale czy równie dynamicznie rozwija się obecność języka polskiego w Niemczech? Czy język polski może stać się czymś więcej niż językiem pochodzenia Polonii?

Polonia w Niemczech aktywnie pielęgnuje polską kulturę i tradycje, a jednocześnie coraz szerzej otwiera się na dialog z innymi narodowościami. Ważnym punktem odniesienia dla tego procesu pozostaje Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 roku. Jednym z jego istotnych celów jest wspieranie języka i kultury sąsiada jako fundamentu dobrej europejskiej współpracy.

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie językiem polskim za granicą, szczególnie w obszarze nauczania polskiego jako języka pochodzenia. Dla wielu dzieci polonijnych polszczyzna staje się ważną częścią ich tożsamości. Pojawia się jednak pytanie, czy język polski w Niemczech może być czymś więcej niż tylko przywilejem dostępnym głównie dzieciom polonijnym. Czy może stać się językiem obcym otwartym dla wszystkich – pomostem łączącym dwa sąsiednie kraje, społeczeństwa i kultury?

Wielojęzyczność i różnorodność należą do podstawowych wartości wspólnych państwom członkowskim Unii Europejskiej. W kontekście dotychczasowych stosunków polsko-niemieckich warto więc zapytać, jak w przyszłości powinny być realizowane cele określone w Traktacie o dobrym sąsiedztwie.

Na te i inne pytania chcemy wspólnie poszukać odpowiedzi podczas połączonego wydarzenia: Masterclass Biura Polonii oraz 3. Konferencji Polonijnej KoKoPol. Masterclass łączy osobiste historie i rozmowy o przywództwie w czasach przemian. Jan Krzysztof Bielecki, były premier Rzeczypospolitej Polskiej, oraz Hans-Gert Pöttering, były przewodniczący Parlamentu Europejskiego, podzielą się swoimi doświadczeniami i refleksjami.

Główne pytanie Masterclass brzmi: jak kształtować procesy społeczne, dobre stosunki sąsiedzkie i owocną współpracę? Co z doświadczeń roku 1991 pozostaje aktualne także dzisiaj? Chcemy wspólnie szukać odpowiedzi, wymieniać się doświadczeniami i wypracować praktyczne wskazówki na przyszłość – tak, aby potencjał języka polskiego w Niemczech mógł zostać w pełni wykorzystany.

Konferencja odbędzie się w dniach 13 – 14 czerwca 2026 r. w Instytucie Gustawa Stresemanna (GSI), Europejskim Centrum Konferencyjno-Edukacyjnym w Bonn, Langer Grabenweg 68, 53175 Bonn.

**Diese Maßnahme wird finanziert durch Mittel des Auswärtigen Amtes //
Wydarzenie jest finansowane ze środków niemieckiego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych**

Geschäftsstelle der
Polonia
Büro in Berlin

LANDESVERBAND DER POLNISCHEN ORGANISATIONEN
IN NORDRHEIN-WESTFALEN e.V.
Zrzeszenie Organizacji Polskich w Nadreńi Północnej-Westfalii T.Z.

KoKoPol
STIFTUNG IBZ
ST. MARIENTHAL

Auswärtiges Amt

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kolonii

Programm // Program

Samstag/Sobota, 13.06.2026, dzień dwujęzyczny

Tag/Dzień 1

UHRZEIT/GODZ.	THEMA/TEMAT	VORGESTELLT VON/ PREZENTUJĄ
15:00-15:30	<p>Grußworte // Słowa powitania</p> <p>Dr. Adrianna Tomczak, Leiterin der Geschäftsstelle der Polonia in Berlin, Vorsitzende des Landesverbands Polnischer Organisationen in NRW/kierowniczka Biura Polonii w Berlinie, przewodnicząca Krajowego Związku Organizacji Polskich w Westfalii-Północnej Nadrenii</p> <p>Gregor Schaaf-Schuchardt, Vorsitzender der Stiftung Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal/przewodniczący Fundacji Międzynarodowy Dom Spotkań St. Marienthal</p> <p>Generalkonsulat der Republik Polen in Köln/Konsulat Generalny RP w Kolonii (angefragt/wysłane zapytanie)</p> <p>Wiesław Lewicki, Präsident des Konvents der Polnischen Organisationen in Deutschland und stellvertretender Vorsitzender des Landesverbands Polnischer Organisationen in NRW/prezydent Konwentu Organizacji Polskich w Niemczech i wiceprzewodniczący Krajowego Związku Organizacji Polskich w Westfalii-Północnej Nadrenii</p>	
15:30-16:30	<p>Masterclass 1-2 // Szkoła liderów 1-2</p> <p>Block 1/Blok 1 1991: Der historische Moment/moment historyczny</p> <p>Block 2/Blok 2 Vom Vertrag zur Europäischen Union/Od Traktatu do Unii Europejskiej (1991-2011)</p>	<p>Moderation/Moderacja: Dr. Adrianna Tomczak Patrycja Talar, Mitglied des Jugend-Polonia-Rats bei der Marschallin des Senats der Republik Polen/członkini Młodzieżowej Rady Polonijnej</p> <p>Gäste/Goście: Jan Krzysztof Bielecki, Wirtschaftswissenschaftler und ehemaliger Ministerpräsident der Republik Polen/ekonomista i były premier Polski Hans-Gert Pöttering, Politiker und ehemaliger Präsident des Europäischen Parlaments/polityk, były prezydent Parlamentu Europejskiego</p>
16:30-17:00	Kaffeepause/Przerwa na kawę	
17:00-17:45	<p>Masterclass 3 // Szkoła Liderów 3</p> <p>Block 3/Blok 3 Heute und Morgen: Führung in unsicheren Zeiten/Dzisiaj i jutro: przywództwo w niepewnych czasach</p>	
17:45-18:00	Publikumsfragen // Pytania publiczności	Alle // Wszyscy
18:00-18:05	Abschluss und Dankesworte // Zakończenie i podziękowania	Alle // Wszyscy
18:05-19:00	Networking mit Fingerfood // Sieciowanie, drobne przekąski	

19:00	Abendprogramm // Program wieczorny Dr. Magdalena Telus, KoKoPol	
	Musikalischer Einstieg Lesung: Poesie und Diplomatie. Polengedichte aus den 1980- und 1990-Jahren/Poezja i dyplomacja. Wiersze o Polsce z lat 1980. i 1990. Konzert/koncert	Band Ptak & Slawek Peter Reik, dyplomata i poeta Band Ptak & Slawek

Sonntag/Niedziela, 14.06.2026, dzień polskojęzyczny

Tag/Dzień 2

UHRZEIT/GODZ.	THEMA/TEMAT	VORGESTELLT VON/ PREZENTUJĄ
10:00	Frühstück für Hotelgäste // Śniadanie dla gości hotelowych Ankommen // Przybycie Interaktive Umfrage via QR-Code // Indywidualna ankieta przez kod QR: Welche Rolle spielt die polnische Sprache in Deiner Region — im Bildungssystem, im Alltag und für die individuelle Identität?/Jaką rolę odgrywa język polski w Twoim regionie — w systemie nauczania, na co dzień i dla indywidualnej tożsamości?	Dr. Erik Malchow , Leiter des Berliner Büros von KoKoPol/kierownik biura KoKoPol w Berlinie, alle // wszyscy
10:30	Keynote: Perspektivenwechsel// Z innej perspektywy Polnisch als Fremdsprache – Realität, Potenzial und europäische Dimension/Polski jako język obcy — rzeczywistość, potencjał i wymiar europejski	Dr. Anna Mróz , wissenschaftliche Mitarbeiterin KoKoPol/pracowniczka naukowa KoKoPol
11:00	Auswertung interaktiver Wolke , Diskussion // Prezentacja i interpretacja chmury tagów , dyskusja	Dr. Erik Malchow , Leiter des Berliner Büros von KoKoPol/kierownik biura KoKoPol w Berlinie, alle // wszyscy
11:30	Fishbowl: Polnisch für alle — Utopie oder Bildungsauftrag? // Język polski dla wszystkich — utopia czy misja edukacyjna?	Łukasz Sołtysiak , Geschäftsstelle der Polonia/Biuro Polonii w Berlinie Dr. Katarzyna Różańska , WIR Hamburg e.V., Universität Hamburg/Stowarzyszenie WIR, Uniwersytet w Hamburgu Josef Neumann , Abgeordneter im Landtag Nordrhein-Westfalen/deputowany Landtagu Westfalii Północnej-Nadrenii

		<p>Jonas Kolecki, Referent für deutsch-polnische Beziehungen/referent ds. stosunków polsko-niemieckich</p> <p>Oliwia Hälterlein Autorin, Kulturwissenschaftlicherin und Slawistin/autorka, kulturoznawczyni i slawistka</p>
12:30	Mittagspause // Przerwa obiadowa	
13:30	<p>Zukunftslabor // Laboratorium przyszłości „Polski 2035“</p> <p><u>Workshop A:</u> Mehrsprachigkeitsdidaktik im Fremdsprachenunterricht — Potenziale der Herkunftssprecher/-innen im Unterricht nutzen aber wie?/Dydaktyka wielojęzyczności w nauczaniu języka polskiego jako obcego — jak wykorzystać potencjał osób z polskim odziedziczonym na lekcjach polskiego jako obcego?</p> <p><u>Workshop B:</u> Was braucht die Bildungspolitik? — Strukturen, Finanzierung, Kooperationen/Czego potrzebuje polityka edukacyjna — struktury, finansowanie, kooperacje</p> <p><u>Workshop C:</u> „Polski ist easy!“ Didaktik und innovative Unterrichtsformate/Dydaktyka i innowacyjne formaty zajęć</p>	<p>Dr. Magdalena Telus, wissenschaftliche Leiterin KoKoPol/kierowniczka naukowa KoKoPol</p> <p>Joanna Elies, Vorsitzende Ausschuss für Chancengerechtigkeit und Integration Stadt Dorsten/przewodnicząca Komisji ds. Równości i Integracji Miasta Dorsten</p> <p>Agnieszka Karaś, Pädagogin und Literaturwissenschaftlerin/pedagożka i literaturoznawczyni</p>
14:15	Auswertung: Zukunftslabor „Polski 2035“ // Podsumowanie Laboratorium przyszłości „Polski 2035“	Dr. Erik Malchow , Leiter des Berliner Büros von KoKoPol/kierownik biura KoKoPol w Berlinie
14:45	Ausklang beim Kaffee // Pożegnanie przy kawie	
15:30	Ende // Zakończenie	